

tihe su rusinske pesnikinje tihe bile

natalija dudaš

sedim u sobi
držim u ruci
svoju tek sklopljenu knjigu pesama
mučnina sama

prijatelj moj štampar
sastavio je još sveže otiske
ružne zelene korice
ispitujući me da li mislim na druga
velikog omladinskog rukovodioca
koji je zanavek otišao u kanadu
a nama ostavio organizaciju
tada žensko pitanje nismo postavljali
u onim godinama
noćima s njom sobom
da se borimo
očajavamo
nama koji nismo nismo verovali
i pita me kako tako životna
pišem i dalje poeziju
dok moj zvonki
moj drski smeh
on ne shvata
dok se moj neumereni
kotrlja po radničkim
besanim njegovim sedeljama
ne shvata
i dobro je što ne mari
među hladnim iskeženim pločicama
halom gde su sve rusinske knjige štampane
poput reskog
poput vilinskog leta
otvaranja na suncu cveta
poput udara konjskog kopita
dok se tuga i beda
seoske štamparije i rusinske lektire
u očima s ružnim koricama stapa

a napolju među zelenim
među hladnim pokornim tihim
tihim
tihim kao što su žene
tihim brezama
čutim

nije mi više do smeha

podizujući se na prste
klizim pogledom
pogledom upitnim molim
jednom neka pesnikinja
da pročita
pogledom kao s hokle
u kuhinji davno mršava
kao što sam nemoćno
u pun tanjir gledala
gledam kroz prozor
par časnih sestara crnobelih
istom tehnikom promiče nesigurno
u do grla zakopčanim haljinama
tihu one to rade
tihu tihu
do vraga
isto je s knjigom
poezijom
isto je sa ženama
pesnikinjama
kao da njima kažem knjigom
da je rajfešlus dobar
da bi se haljina zakopčala
pitam se i sama
zaista
zaista šta sam ja to ispisala

a rasla sam uz lektiru
muškaraca preplašenih samozaljubljenih
u većnom strahu pred menama
do skora čak
glupe njihove teorije
do skora čak prečutkivala
u sobi do mene
sestra čita romane
njen pametan profesor

moj pesnik
uvučen među kragnama
mrmlja
muškarcima je mesto među knjigama
i ne primećuje strahove
ne zna ništa o hladnim pločicama
seoske štamparije
za zebnu gađenje kaže mi
breze monahinje i šta sve ne
nisu žene
i da veliki rusinski pesnici
sama na tren prestravljeni od sveznanja
provire među žensku izražajnost
svuda je isto ženama

zašto ne mogu napisati
knjigu kakvu bih htela
i šta je
da li neko ume da mi kaže
šta je istina prepoznavanja
umetnost šta je prevrednovanja
i na kraju šta je kanada

ne podnosim prvo čitanje
tek odštampanih svojih knjiga
ne podnosim
ne podnosim
nikakva pokoravanja
dokaze onog što još juče nisam znala

ona ostavlja prozu
shvata tlo je otežalo u nogama
knjigu kakvu zamišljam
neće biti muškom rukom
neće biti ispisana
i šta sad tu
znamo valjda veli
idealni redovi
na čijim su usnama
između korica
znaci su samo
ostalo je čitanje mudrost
ostalo su
čekanje čitanje čitanje čekanje

počinje da sneži
nema vetra
u sobi bez krova
jednoj pored druge
izrastaju nam oči u slova
u topla stroga
u stvari
učitavanja

snega je sve više
računam ostaće od nas samo
konture snegom izvajane
konture čitačica
računam
lakše joj je bez pisanja

ispod snega
nije više važna
ružnoća zelenih korica
tuga stid nesavršenstvo
nema poniznog pogleda
mrzim poglede pokornih žena
nema crnih zakopčanih sestara
grize savesti nema
mog druga štampara

seoske štamparije i rusinske
lektire i što je daleko izmišljena
zemlja kanada
tihe tihe
tihe su rusinske pesnikinje
pre mene bile
zašto ih ne čujem bolje
volim bučne
volim bučno rajfešlusom
otkopčavanje
beskonačna je ova belina
treba stresti sneg s ruku kažem
ustaću kažem
ustaću kažem
iz te hale s iskeženim pločicama
ustaću
moram biti dvaput pametnija
dvaput hrabrija

dakle ja ustajem

da
na belini ovo
prostreću tu misao
misao smisao
misao što me proganja
misao pročitanu na rusinskom
misao godinama lektiroim
misao pesmu
smisao osećanjem neuprljanu
ispisaću na nematernjem jeziku

može li to biti poezija

pokušaću neću hoću
mrzeću
mrzeću je

mrzim je već sada

profesionalna orijentacija. briga za bližnje.

boba vučićević

Možete zamisliti užas okoline koja se osetila
pozvanom da reši moj problem, okoline koja je
objavila rat iz kojeg sam Bogu hvala izašla kao
pobednik ili mi se samo tako činilo.

Naime,

nećete verovati (Vi pripadate poraženi-
ma), izborila sam se za prepodnevna iz-
ležavanja, obavezno sa notnim papirom
u krilu.

To je bilo ono prvo.

Drugo:

a (to je bilo već teže)
sasvim retko su mi upadali u Sobu:
1. da mi ponude notni papir
2. da mi isti donesu

A treće:

i tu sam gubila
i dalje su zabrinuto vrteli glavom,

mada nije bilo potrebe.

Dovoljno sam bila užasnuta,
jer oni su bili ti koji su izlazili napolje, ne ja, a
tamo je čovek mogao stradati od npr.

1. bezbroj neuljudnih pitanja
2. loše postavljenih metalnih rek-
lama
3. leda
4. iskrenosti
5. kiše
6. maski
7. pacova
8. pa opet kiše itd. itd.

Tragičnog li nesporazuma.

ONI su bili zabrinuti za mene dok
sam se (u tami te male proklete
sobe) sve veme borila za njihovu
dobrobit.

Jer,

JA SAM NAIME NA VRE-
ME SHVATILA DA NISAM U STA-
NJU DA NAPISEM NI DESET SU-
VISLIH NOTA

JA SAM NAIME NA VRE-
ME SHVATILA DA NISAM U STA-
NJU DA ODSVIRAM NI DESET
SUVISLIH TONOVA

JA SAM NAIME NA VRE-
ME SHVATILA DA NISAM U STA-
NJU DA NAPISEM NI DESET SU-
VISLIH REČENICA

neko ko izgleda kao ja to naprosto ne
može

Stoga je bilo besmisleno izlaziti.

Svi su bili očajni.
Svi su vrteli glavom.
To me činilo tužnom.

To me bacilo u očajanje.

Ponavljam oni su bili ti koji su silazili dole u
kolotečinu, a pored svih tih zamki koje je tre-
balo izbeći mislili su na mene.

Trebalo se odužiti.

Moja zabrinutost za njihove živote vremenom
je prerasla u pravu paniku. Plašila sam se da
će mi ako ne promenim raspored slika na zidu
umreti neko blizak. Tako sam počela.
Raspored sam menjala nekoliko puta na dan.

Danima,

dok mi konačno nije postalo jasno da treba da
budem TO. Neko ko se bori za živote bližnjih.
Ona koja ih spašava premeštajući slike sa zida
na zid, ona koja će tehniku premeštanja doves-
ti do savršenstva, mada i tu je moram priznati
bilo problema.

Čovek ne može pobeći od svoje inertnosti. Uos-
talom nedostatak volje je nešto s čim sam od
početka računala.